

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Dumineca I. din Postul mare.

Câșlegile s'au sfârșit, petrecerile și nebu-niile au încetat, păcatele și nerânduielile sau gătat, suntem întrași în sfântul și marele Post, care e vreme de rugăciune și de pocăință, vreme în care toți creștinii cei adevărași și îngrijorați de mântuirea sufletului lor se năzuiesc să-și înfrâneze trupurile lor, poștele și pornirile cele rele ale trupului, cearcă să imblânzească pe Dumnezeu și să se împace cu El. Așa era mai de mult Postul mare — dar azi oare este deosebire între Postul mare și între Cășlegi? ... azi când pedepsele lui Dumnezeu limpede le vedem preste noi! ... În Postul mare înceată cel puțin păcatele și nerânduielile? Oare câți creștini împlinesc azi — cum se cuvine datorințele legate de Postul mare? Creștinii adevărași pe urma pildei ce ne-a dat-o Dl. Hristos ar trebui mai ales în vremea sfântului Post al Paștilor să răspingă dela ei trei atacuri, trei ispite puternice → cari îi fac să nu-și împlinescă trei datorințe — legate de Postul mare, însă cine și bate capul cu de acestea?

În sfânta Evanghelie dela Mateiu avem că Dl. N. Is. Hr. după ce s'a botezat, a mers în o pustie — unde a petrecut 40 de zile și 40 de nopți în ajun ... după aceste zile flămân-zind se apropie de El diavolul și-l ispitește să prefacă pietrile în pâne, însă Dl. Hr. numai decât respinge dela sine pe ispitorul diavol.

Iată cea d'intâi datorință ce o are creștinul în Postul mare și așa prima năvălire ori ispită a vrăjmașului nostru — a diavolului — cea înșală pe creștini să nu-și împlinescă datorințele sale.

Infrânarea trupului e cea d'intâi datorință a creștinului în timpul Postului mare,

de aceea adevărații creștini în zilele acestea cu plăcere și cu voie se pun la păzirea postului și ajunului, cari sunt un foarte puternic mijloc de a înfrâna poștele trupesti. Dar câți creștini sunt cari păzesc legea ajunului, postului, continenței? Vre-o câteva familii sărace, cari abiu au cu ce să trăiască — fiindcă sunt familii adevărat creștinești, păzesc și în cu sfințenie legea ajunului și postului, dar câte familii bogate, avute, în bună stare, sunt cari nici nu și bat capul cu posturile și cu ajunurile. Dacă e vorba de a petrece o noapte întregă la vre-o veselie, la vre-o petrecere atunci nu se simțeste nici o greutate, nici o neîndămână, atunci nu se grijesc de stomah, de pânțec, de slăbiciune, dar dacă e vorba despre un post, despre un ajun, o continență ce le prescrie Biserica și s'ar putea ținea fără mare greutate-ba s'ar putea ținea chiar spre folosul trupului, atunci se cearcă tot felul de pricini de a nu ținea acel post de a te scoate de sub greutatea lor ... se pare greu a aștepta nemâncat — până la amiază ... nu-ți place soiul de bucate, de mâncări ... Legea bisericii nu incupe în capul acestor fel de creștini, conturbă stomahul, nu-i pe placul lor ...

Iubiților mei, nu stomahul, nu pânțecul, ci diavolul este acela, care îndeamnă pe atâția creștini la neîmplinirea unei datorințe atât de mari, la călcarea legii postului. Diavolul nu cere dela acești creștini buieci să prefacă pietrile în pâne, știe el destul de bine, că acei creștini din darul lui Dumnezeu au pâne și tot felul de bunătăți în imbelșugare; față de acești creștini diavolul se prefacă că și-i amăgește să le fie milă de trupul lor, de sănătatea lor, de fizicul lor; la acești creștini diavolul le înfățișează postul ca un lucru greu, anevoios, până când

dimpotrivă - de ar posti - postul le-ar fi de mare folos și pentru suflet și pentru trup. Și bieții creștini în loc de a respinge aceasta năvălire, și ispită a diavolului — se lasă amăgiți și înșelați de diavol, și așa calcă legea postului, cea dintâi datorință din Paresimi... Oh ce aspră dare de samă vor avea de făcut înaintea lui Dumnezeu!

Așa dară cel ce nu postește-nu e creștin? veți întreba voi. Cel ce poate posti, dar nu voeste să postească, de bună seamă are puțin spirit de creștinătate, pentru că nu împlinește o poruncă rânduită de Biserică și neînfrânându-și trupul răsvăritor se pune în primejdiile cele mai mari de a vătămă pe Dumnezeu. Cel ce însă nu poate să postească, rămâne creștin și poate fi creștin bun. Căci biserica nu îndatorește la post pe cel ce nu poate posti. Nu e dator deci să ajune săracul care trăește din cerșit, din ceea ce capătă pomană; nu e dator să ajune lucrătorul, muncitorul, care are de lucrat lucru greu mai toată ziua; măiestrul, care trebuie să lucre mult ca să se susțină pe sine și săraca sa familie, mamele cari au să lăpteze și să nutrească pruncii lor; bătrânii, cei slabi, cei nesănătoși, cei bolnavi. Dacă v'ați afla în vre-una din acestea stări nu sunteți datori să nași, ci numai să postiți... Ajunul vostru este răbdarea, resignarea, lăsarea în voia lui Dzeu; lucrați, zoliți, munciți pentru iubirea lui Dzeu, și veți câștiga vrednicii, ca și când ați fi ajunat, să ajune ochii voștri ne uitându-vă la obiecte, la lucruri ori persoane primejdioase, ajunuc urechile voastră, ne ascultând vorbiri urite, spurcate, necurate, destrăbălate, clevetiri, huliri; ajune limba voastră de pe care să nu răsune vorbă necurate, sudălmă, blăstămuri; fiți răbdători, și lăsați-vă în voia lui Dzeu și deși n'ați putea ajuna ori posti, veți fi deopotrivă creștini buni.

Regimul Cultelor. Am anunțat în numărul trecut, că iubiții noștri Arhirei au rânduit să se facă rugăciuni comune cu credincioșii pentru delaturarea unor dispozițiuni păgubitoare Bisericii noastre din proiectul de lege a regimului Cultelor. Aceste rugăciuni împreunate cu procesiuni s'au făcut cu deosebită evlavie pretotindenea în cuprinsul provinciei noastre mitropolitane. Gazetele din București deja scriu, că articolii cu pricină din proiect se vor îndrepta spre mulțumirea tuturor.

Datorințele mamelor față de prunci.

(Urmare)

De cu bună vreme trebuie învățați și dedați copiii la frica lui Dumnezeu, la omenie, la cinste, acestea simțăminte să le sădească mamele în inimile pruncilor cu toate prilejurile. Sunt o samă de maice creștine, cari jertfesc, închină sau dau lui Dumnezeu pe pruncii lor mai înainte de a se naște.

Mulți Sfinți au avut să mulțamească dăruirile deosebite, ce li le-a dat Dumnezeu la evlavie și cuceria mamelor lor.

Grijiți de copiii voștri, nu vă mânieți și supărați pe ei, nu tot strigați cătră ei toată ziua, o samă de mame cătu-i ziua de mare nu fac altceva decât tot sbiară și strigă cătră copii, o mamă bună grăește cu copiii ei cu dragoste, frumos, cu dulceață. O sfântă avea 16 copii, unii strigau, alți plâneau, unul cerea un lucru, altul alt ceva. Ce făcea mamă? Se neliniștea? era doară nerăbdurie? „Copiilor mei, fiilor mei, zicea ea, dee bunul Dumnezeu ca să facă din voi tot atâția sfinți!“ Ori zicea: „Isuse al meu, fie-ți milă de mine și de copiii mei!“ Ori mai bine, cum zicea regina Blanca cătră fiul ei Ludovic: „Eu vă iubesc pe voi fiilor mei, dar mai bine aș vrea să vă văd morți la picioarele mele, decât să vă văd făcând un singur păcat de moarte.

* * *

Fiți cu toată modestia grijind de copiii voștri, intrucât e cu puțință nu lăsați să doarmă laolaltă. Acesta era sfatul ce-l dădea sf. Francisc de Sales sfintei Ioana de Chantal: el voiă ca fiecare copil să-și aibă patul său micuț.

Dar voi veți zice: Aceasta era cu puțință pentru Sf. Ioana, care era o baroneasă, dar pentru noi nu e cu puțință. Ei bine, avem o altă pildă a unei muieri sărace de țaran, o muncitoare de rând: venerabila Ana Maria Taigi, care a trăit în Roma, la începutul veacului trecut. Ea avea opt copii fiecare își avea patul său.

Sfânta Ioana de Chantal despre care am grăit ea însuș purta grijă de copiii ei când se puneau în pat, le spunea povești frumoase și de cinste până adormeau, iar dimineața când se trezeau copii tot mama lor cea sfântă era, care se uită la ei și grăia cu ei.

(Va urma)

SS. 40 Martiri. — 9 Martie. — Numele celor 40 S. martiri sunt următoarele: Cirion, Candid, Meliton, Domițian, Eunsic, Domnus, Siriniu, Eracliu, Alexandru, Ioan, Claudiu, Athanasiu, Valerian, Helian, Hecdițiu, Acațiu, Bibian, Helias, Theodul, Ciril, Flaviu Severian, Valeriu, Chudion, Sacerdon, Prisc, Eutichiu, Eutiche, Smarogd, Philoctimon, Aetiu, Nicolau, Lisimach, Theofil, Xantea, Aggie, Leonțiu, Herichiu, Caiu și Gorgon.

Despre acești sfinți martiri aflăm însemnate următoarele: Deja pe la finea secolului al III-lea imperiul roman s'a împărțit între mai mulți beliduci, cari purtau titlul de împărați. Unul dintre acestia era Liciniu în Armenia în anul 320, care a persecutat în modul cel mai sălbatic pre creștini și și-a propus a șterge de pe fața pământului pre dânsii. Ca să ajungă acest scop a scos din curtea sa pre toți creștinii din oaste a dimis pre soldații cari erau creștini cari n'au voit să servească idolilor, pre episcopi i-a scos din oraș, nu li-a iertat se slugească în biserici ci numai înaintea porților cetății sub cerul liber, zicând că acolo e mai curat aerul, sub diferite pretexte a ucis mai mulți episcopi, aruncând trupurile lor în mare. Mai inadins a persecutat pre creștinii din Pont, și din cetatea Amarea, unde în mod grozav a ucis pre foarte mulți, între dânsii și pre S. Episcop Vasilisc. Dintre episcopii chinuți de Liciniu unii s'au exilat, alții au mers în alte părți, dintre cari Iacob cel mare eppul de la Nisibea, Pafnuțiu din Egipt, Pavel din Cesarea, și alții au fost de față și la Sinodul I. din Nicea, purtând pre trupurile lor ranele și semnele torturilor suferite. Astfel Pavel Episcopul Cesariei era achilav de ambele mâniuri căci acele a fost arse și nu le-au putut mișca.

Suferit au acești sfinți părinți torture groaznice, dar exemplul cel mai minunat al suferințelor l'au dat cei 40 de Sf. Martiri, de a căror tărie și bărbăție s'a minunat creștinătatea întreagă. Suferințele lor le descrie Sf. Vasile cel mare, Grigorie dela Nissa, Efreem Syrul, Eusebiu și alții.

Torturarea acestor 40 de martiri s'a întâmplat în anul 320 în Sevastia, cetate în Armenia, sub imperatorul Liciniu și prin locțiitorul Agricola și generalul Lisias.

Martirii — eroi au fost ostași în legiunea a XII-ea romană, care pentru bravurile sale fu numită legiunea fulminătoare (legio ful-

minans). Când imperatorul Marc Aureliu fu incurjurat cu oastea sa cu tot de Marcomani și Cuasi, iar ostasii n'aveau apă ci suferau de sete atunci la rugarea ostașilor legiunei acesteia, cari mai toți erau creștini Dumnezeu a trimis ploaie răcoritoare, apoi un vijor așa de mare încât spăriindu-se inimizii ua luat la fugă.

Agricola și Lisias primind dela Liciniu porunca persecutării creștinilor, au publicat ostașilor cumcă sub pedeapsa de moarte sunt datori cu toții a se inchina idolilor. Abia s'a publicat înaintea legiunei porunca, îndată a pășit înainte 40 de tineri bravi frumoși voinici, vestiți de bravurile făcute în resboaie și au declarat că dânsii nu vor servi nici când idolilor.

Generalul Lisias s'a supărat, căci i-a părut rău să piardă pe cei mai bravi 40 ostași, drept aceea a probat cu cuvinte blânde și cu promisiuni a-i indemna să se inchine idolilor, dar fără succes. După aceea i-a amenințat cu torturile cele mai crude, însă eroii i-au respuns: „dă-ne avuția care rămâne pre veci și mărirea care nu-i peritoare. Toate cari ni le promiți nu se pot asemăna cu mărirea cea cerească, noi ne luptăm numai pentru resplata din cer, și pentru mărirea sfinților. Noi ne temem numai de focul gehennei, de focul cu care ne infricoșezi tu nu ne temem, pot tortura trupurile noastre, dar acele vor dobândi coroana strălucită. Suntem gata a suferi pentru Hristos torturile cele mai mari". Aceste cuvinte pline de curaj l'au iritat într'atâta pe Lisias, încât a dispus ca eroii să fie bătuți, coastele lor au fost smulse cu clește, apoi legați cu lanțuri și aruncați în temnițe spunându-le cumcă aceste sunt numai începutul torturilor.

După câteva zile scoși din temniță, au fost duși înaintea locțiitorului. Pre cale Cirion, care era după Candid cel mai brav între acești 40 a grăit astfel: „Avem trei inimizii, anume pre diavolul, pe locțiitorul și pre generalul, sau mai bine zis trebuie să ne luptăm numai cu un inimizii nevăzut, care folosește pre ceia lalți doi în contra noastră. Doară un inimizii nu va putea învinge pre 40 de ostași creștini, numai lașitatea noastră ar putea să-l ajute la învingere". Și sosind înaintea locțiitorului și întrebăți fiind de numele lor au respuns: „Suntem creștini". Și astfel Agricola ne putându-i învinge cu

nimica, a dispus să fie desbrăcați și puși pre ghița de pre lacul de lângă cetate. Gerul era mare încât pre lac puteau trece carele încărcate. Lângă lac s'a făcut scaldă cu apă caldă, că dacă careva dintre ostași ar slăbi în credință și nu ar putea suferi gerul, să se poată mântui în scaldă cea caldă.

Însă ostașii bravi au resistat și au pășit rezoluți pre lacul înghețat. Între aceste a sosit noaptea, o noapte grea de iarnă. Bravii martirii suferiau chinurile cele mai grozave și se îmbărbătau unii pre alții. Unul după altul cădeau de gerul cel mare. Ostașii păzitori s'au refugiat în casuliile lor, numai ostașul de lângă scaldă cea caldă a putut suferi frigul.

Pre la miezul nopții ostașul acela a văzut o lumină din cer și ingeri mulți cari cu numele Regelui Ceresc împărțeau bravilor martiri daruri și cununi. Însă pre unul nu l'a incununat. — Ostașul s'au imit de aceasta și cercetând că ce este cauza, a văzut ca unul dintre acei 40 se trăgea cătră scaldă cea caldă, însă când era să pășească în scaldă a căzut mort și astfel a pierdut cununa cea cerească.

Pătruns de aceste ostașul aruncând de pre sine vestmintele s'a grăbit cătră acei 39 și a strigat: „și eu sum creștin.” Astfel coroana celui debit a dobândit-o dânsul, iar cei 39 sau bucurat că este complet numărul lor.

La răsăritul soarelui înțelegând Agricola despre cele întâmplate, a adunat trupurile celor înghețați, a zdrobit oasele lor și le-a aruncat în foc ca să ardă. Semn de vieță era numai în unul în cel mai tiner, cu numelă Meliton, deci pre acesta au voit locuitorul a-l cruța că doară se va inchina idolilor. Era de față și maica tinerului, de și o muiere simplă dar creștină bună și plină de tărie sufletească și a zis cătră Meliton: „nu te despărți de soțiile tale ca să nu sosești

tu mai târziu înaintea feței lui Dumnezeu” și tinerul a pășit în foc și a ars împreună cu soțiile sale, Agricola apoi a tăiat ghița și a aruncat oasele Sfinților în lac, dar creștinii adunându-le le-au îngropat. Din acele Sfinte oase a dobândit câteva și Sf. Vasilie cel mare.

În onoarea Sf. 40 martiri s'a zidit în Cesarea o biserică frumoasă, Cu oasemintele sfințiilor acestora bunul Dumnezeu a făcut minuni multe și a fost în deosebi onorate acele Sf. oase de toată lumea creștină-ască.

Acești 40 Sfinți martiri au fost ostașii, cari și-au implinit cu credință slujba lor, căci erau ostași bravi în bătaie, dar și-au implinit și datorințele sale și ca creștini.

Învățați dela acești Sf. ostași și voi ostași de azi a ve implini cu credință datorințele voastre, ascultând de mai marii voștri, dar să nu vă lăpădați de credința voastră strămoșască, paziți-o aceea cum o-a păzit acești 40 sfinți ostași, cerând în necasurile voastre ajutorul lor.

Clădiri de biserici. În Rona de jos se muncește cu sirguință pentru a se aduna materialul trebuincios la zidirea bisericii noi pe un teren potrivit în mijlocul satului. Harnicii credincioși în frunte cu neobositul lor părinte sufleteș *Adrian Lupan* se sirguiesc din reșputeri, ca în asta primăvară să se înceapă lucrările ca pe toamnă nouă locaș de rugă să ajungă barem sub acoperiș. Dumnezeu să le ajute!

Din Apsa de mijloc ne sosesc știri îmbucurătoare cu privire la clădirea alor două biserici în locul bisericuțelor vechi de bărnii. Planurile bisericilor sunt făcute după modelul bisericii din Slatina în aceeaș mărime și frumsețe. Sunt semne sigure, că și în aceasta conumă, unde avem două parohii greco-catolice de sine stătătoare, lucrările de zidire se vor începe tot în aceasta primăvară. Darul Celui de sus să însoțiască înfăptuirea dorinței evlavioase ale credincioșilor!

Calendar săptămânal.

4—10 Martie 1928.

4. Dumineca I. din Paresimi (Ev. Ioan 1, 14) C. Gherasim.
5. Luni. M. Conon. † 151 d. Hr.
6. Marți. SS. 42 Martiri † 840 d. Hr.
7. Miercuri. M. Efrem.
8. Joi. C. Teofilact † 845 d. Hr.
9. Vineri. SS. 40 Martiri.
10. Sâmbătă. M. Codrat.